

La tribuna

Economia negativa

És obligat repensar el país

JAUME
Bartumeu

Aquest mes d'agost diversos titulars d'El Periòdic d'Andorra ens han anat recordant les conseqüències negatives de la crisi econòmica i social que ha provocat a casa nostra la pandèmia de la Covid-19.

El comerç no preveu recuperar les pèrdues de la pandèmia a l'estiu (14 d'agost, pàg. 6); El 90% dels treballadors d'agències de viatges estan en STCT o RJL (17 d'agost pàg. 6).

Són només dos exemples que el titular del 19 d'agost (pàg. 3) L'ocupació hotelera assolix els nivells de l'any passat durant l'agost no pot dissortadament esvair.

Menys encara quan aquestes xifres d'ocupació s'haurien de complementar amb les del nombre d'hotels que romanen tancats i que, forçosament, farien moderar la qüestió. Com també cal tenir en compte el descens del 18,5% de visitants el juliol.

La mateixa Unió Hotelera ja demanava però «ser prudents» i agafar les xifres amb pinces recordant que durant els mesos de setembre, octubre i novembre «... haurem d'aguantar el sector com puguem».

Aquests són els resultats de l'ensorrament de la demanda atesa la lentitud dels clients potencials a superar les cauteles, la por al contagi.

Però també hi ha una crisi de l'oferta i les empreses i distribuïdors han iniciat una dura lluita per l'escassa venda. La primera de les conseqüències de la reducció de preus serà una gran baixada dels beneficis empresarials, a causa d'un doble efecte: menys vendes i menor valor per cada venda. La banca ja està anticipant aquest problema i és per això que ha començat a realitzar dotacions i provisions importants. Es tracta d'anticipar-se a possibles increments de morositat i anar administrant-los en el temps a còpia de provisions, de manera que els in-

EL PERIÒDIC

compliments dels clients ni siguin una sorpresa ni vinguin tots de cop a esfondrar-los els comptes de pèrdues i guanys.

L'economia andorrana necessita des de fa anys una inflació moderada que redueixi els deutes de famílies i empreses. En lloc d'això, el preu dels actius i habitatges no han fet sinó pujar, i els augments salarials, mesurats per l'IPC, han estat raquítics. És a dir, el contrari del que necessitàvem per alliberar renda disponible de famílies i empreses.

Tornar crèdits nominalment fixos amb ingressos professionals i empresarials afectats per preus a la baixa l'únic que fa és augmentar un deute privat que és ja per si mateix, en molts casos, impossible de retornar.

Com escrivia Antonio Argandoña, professor del IESE, a El Periòdic de Catalunya el 18 d'agost, «algun dia haurem de fer neteja en els balanços de les famílies i les empreses endeutades i, per tant, dels bancs i de les altres institucions financeres. Cada dia es fa alguna neteja d'aquest tipus: una família no pot pagar la hipoteca i perd casa seva, un creditor es queda sense cobrar i pateix una pèrdua. El problema es presenta quan la neteja que cal fer afecta

El nostre país, avui impotent i malmès, mira amunt, cap a les vores esquerpes del barranc en el qual s'ha estimbat

molta gent, sobretot els qui no saben que els seus diners corrien un risc elevat».

Una economia basada enormement en el turisme se'n va en orris quan li cau a sobre la tempesta del tancament de fronteres i la por dels contagis del coronavirus. No hi ha ingressos ni arriben inversions al sector. La ruïna perfecta.

El nostre país, avui impotent i malmès, mira amunt, cap a les vores esquerpes del barranc en el qual s'ha estimbat.

Hi ha anat a parar per causa de la precarietat que arrossega de fa nou anys, massa temps, fortament agreujada pels efectes de la pandèmia del Covid-19.

Cal afegir-hi la dificultat enorme que li ha de comportar la represa, ateses les restriccions sanitàries que perduren.

Mals auguris, doncs, d'una economia negativa.

Encara que, com acostuma a passar amb les catàstrofes, aquesta po-

drà esdevenir també una ocasió contra les inèrcies que obligui a repensar el país i a generar unes premisses més ambicioses.

Unes premisses que no neguin sinó que garanteixin les degudes continuïtats i la construcció progressiva de les parets mestres que encara ens manquen.

Des de l'inici del confinament, fa cinc mesos i mig, Progressistes-SDP hem estat defensant, de manera pacient i constant, que ara caldria posar tots els esforços polítics, socials i econòmics, al servei del país.

Les picabaralles i les rancúnies de DA i PS s'haurien de deixar de banda.

Però els sectarismes ideològics dels uns i els oportunismes del poder dels altres no han permès anar en la direcció del bé comú, de l'interès general.

L'absència d'un veritable embranchament amb la Unió Europea en l'àmbit institucional i financer apareix, ara més que mai, com una

feblesa tràgica per Andorra. No tenim eines de salvació per oferir les respostes que ens caldrien avui.

A veure, que sabem alguna cosa d'un programa de reconstrucció econòmica d'Andorra?

També caldria emprar les inversions públiques per donar suport al relançament de l'economia. Si no agafem aquesta direcció aviat, la recessió sense precedents a la qual Andorra es trobarà abocada, amb els drames socials que això comportarà inevitablement, representa un risc existencial pel país.

Els partits que formen la coalició majoritària del Consell General ha fet una revisió dels seus tres programes electorals i s'ha presentat el Pla d'acció del Govern d'Andorra 2020-2023. L'encapçalament del document, del 27 de juliol, ho deixa prou clar, s'orienten a l'Horitzó 23. És a dir a les properes eleccions generals. L'obsessió d'Espot.

Només un pla ambiciós, que combini mesures urgents i una visió a llarg termini pot salvar el país.

Ara no convenen divisions polítiques i discussions jurídiques. Andorra té la urgent necessitat d'una àmplia mobilització de la seva societat civil.

La profunda reconstrucció de la nostra comunitat política, que aquesta crisi ha posat a l'ordre del dia, necessita un ampli debat públic que impliqui els agents socials i les organitzacions de la societat civil.

Ara caldria també una entesa entre l'administració del Govern i les administracions comunals, de manera que cadascuna assumís responsabilitats precises i complementàries, sense duplicitats ni llacunes. Una entesa que fos el lloc de la concertació públicoprivada i públicoprivada, on s'establissin objectius comuns i s'unissin tots els esforços al seu servei.

I també caldria avançar cap a la confecció d'una proposta tècnica de nou model econòmic de país que pugui donar lloc a una reflexió política compartida, tranquil·la, ambiciosa, cap a un ampli acord per un horitzó fixat en les properes generacions. ≡

President de Progressistes-SDP